

**OCENIANIE PRZEDMIOTOWE
Z JĘZYKA POLSKIEGO
dla klas IV, V, VI**

1	Wymagania związane z przygotowaniem ucznia do zajęć	<p>Uczeń na lekcji posiada: podręcznik :„Słowa z uśmiechem“ wyd. WSiP, zeszyt ćwiczeń cz.I i II,„Słowa z uśmiechem. Nauka o języku. Ortografia“ wyd. WSiP , zeszyt przedmiotowy.</p> <p>Uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie nie częściej niż dwa razy w semestrze.W przypadku nieodrobienia pracy domowej uczeń musi przygotować ją na najbliższą lekcję kolejnego dnia i przedstawić ją nauczycielowi do wglądu.</p> <p>Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.</p>
2	Wymagania edukacyjne (wiadomości, umiejętności na poszczególne oceny)	<p>1 Ocenę „celujący” otrzymuje uczeń, który:</p> <p>a) uzyskał tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, uzyskał tytuł finalisty lub laureata ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej,</p> <p>b) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu krajowym lub posiada inne porównywalne sukcesy, osiągnięcia,</p> <p>c) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza podstawę programową,</p> <p>d) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biele posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych , proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza podstawę programową, potrafi samodzielnie połączyć wiadomości pokrewnych dziedzin nauki oraz samodzielnie wyszukuje i wykorzystuje różnorodne materiały źródłowe.</p> <p>2. Ocenę „bardzo dobry” otrzymuje uczeń, który:</p> <p>a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności objęty programem nauczania przyjętym w danej klasie oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,</p> <p>b) rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania w danej klasie, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,</p> <p>c) posiadane wiadomości potrafi przekazać innym, używając bogatego słownictwa i terminologii literackiej,</p> <p>d) samodzielnie rozwiązuje nawet trudne problemy, uzasadnia swoje zdanie,</p> <p>e) dostrzega związki przyczynowo- skutkowe i potrafi je wykorzystać w codziennym życiu,</p> <p>f) potrafi dokonywać analizy i syntezy zjawisk i problemów,</p> <p>g) dosłownie i metaforycznie odczytuje różnorodne teksty kultury,</p> <p>h) potrafi samodzielnie korzystać z dostępnych dziedzin wiedzy,</p> <p>i) bierze aktywny udział w lekcjach, jest do nich zawsze przygotowany,</p> <p>j) rozróżnia formy wypowiedzi np. opis, opowiadanie, zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, elementy</p>

charakterystyki,

- k) zachowuje poprawność stylistyczno- językową oraz ortograficzną redagowanych przez siebie tekstów,
- l) pisze zgodnie z tematem i ze świadomością celu wypowiedzi oraz poprawnie pod względem kompozycji,
- ł) jest świadomy zjawisk zachodzących w języku: zna części zdania, części mowy, typy zdań pojedynczych i złożonych
- m) zna i stosuje podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki i słowotwórstwa,
- n) świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym, posługuje się terminami z zakresu teatru, filmu, prasy, Internetu, reklamy.

3. Ocenę „dobry” otrzymuje uczeń, który:

- a) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne (z uwzględnieniem rozszerzeń programowych),
- b) potrafi korzystać ze wskazówek nauczyciela,
- c) formułuje jasne, logiczne wypowiedzi, używając bogatego słownictwa,
- d) dostrzega związki przyczynowo- skutkowe; rozumie je i potrafi objaśniać,
- e) wzbogaca swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł,
- f) na ogół rozróżnia formy wypowiedzi,
- g) na ogół zachowuje poprawność stylistyczno- językową oraz ortograficzną redagowanych przez siebie tekstów (dopuszczalne dwa błędy językowe i ortograficzne I stopnia)
- h) na ogół pisze zgodnie z tematem i ze świadomością celu wypowiedzi oraz poprawnie pod względem kompozycji,
- i) jest świadomy zjawisk zachodzących w języku: zna części zdania, części mowy, typy zdań pojedynczych i złożonych, choć nie zawsze potrafi zastosować posiadaną wiedzę w praktyce,
- j) na ogół zna i stosuje podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki i słowotwórstwa,
- k) uczestniczy w życiu kulturalnym, stara się poprawnie posługiwać terminami z zakresu teatru, filmu, prasy, Internetu, reklamy,
- l) jest dobrze przygotowany do lekcji.

4 Ocenę „dostateczny” otrzymuje uczeń, który:

- a) rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności (z uwzględnieniem rozszerzeń programowych),
- b) zna i rozumie podstawowe procesy i zjawiska, potrafi je opisać, używając prostego języka,
- c) z pomocą nauczyciela potrafi dokonać syntezy i analizy problemów,
- d) korzysta z dostarczonych materiałów źródłowych (encyklopedie, słowniki, leksykony),
- f) nie zawsze rozróżnia formy wypowiedzi,
- g) nie zawsze zachowuje poprawność stylistyczno- językową oraz ortograficzną redagowanych przez siebie

tekstów (6 błędów językowych i powyżej 4 błędów ortograficznych I stopnia)

h) nie zawsze pisze zgodnie z tematem i ze świadomością celu wypowiedzi oraz poprawnie pod względem kompozycji,

i) intuicyjnie postrzega zjawiska zachodzące w języku: myli części zdania, części mowy, typy zdań, pojedynczych i złożonych, ma problemy z zastosowaniem posiadanej wiedzy w praktyce,

k) wypowiada się językiem prostym, ale zrozumiałym.

5. Ocenę „dopuszczający” otrzymuje uczeń, który:

a) rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne typowe o niewielkim stopniu trudności (z uwzględnieniem rozszerzeń programowych), ale przy wydatnej pomocy nauczyciela,

b) nie dostrzega wszystkich związków przyczynowo- skutkowych, nie potrafi ich wyjaśnić,

c) nie dokonuje syntezy i analizy, ma problemy z uzasadnieniem własnego zdania,

d) korzysta z dostarczonych materiałów źródłowych przy pomocy nauczyciela,

e) posługuje się ubogim słownictwem,

f) słabo opanował technikę czytania, nie rozumie czytanego tekstu,

g) wybiórczo czyta lektury,

h) sporadycznie rozróżnia formy wypowiedzi,

i) nie zachowuje poprawności stylistyczno- językowej oraz ortograficznej redagowanych przez siebie tekstów

h) nie zawsze pisze zgodnie z tematem i ze świadomością celu wypowiedzi oraz poprawnie pod względem kompozycji,

i) intuicyjnie postrzega zjawiska zachodzące w języku: myli części zdania, części mowy, typy zdań, pojedynczych i złożonych, ma problemy z zastosowaniem posiadanej wiedzy w praktyce,

k) wypowiada się językiem prostym, ale zrozumiałym.

6. Ocenę „niedostateczny” otrzymuje uczeń, który:

a) nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu oraz nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności (z uwzględnieniem rozszerzeń programowych) nawet przy pomocy nauczyciela,

b) nie rozumie przyczyn i skutków zjawisk, nie potrafi ich opisać,

c) nie rozumie treści stawianych zadań,

d) wypowiada się lakonicznie, nieadekwatnie do stawianych pytań,

e) stosuje język prosty, słownictwo bardzo ubogie,

f) nie zna części mowy, zdania oraz typów zdania,

g) nie rozróżnia zjawisk fonetycznych i procesów słowotwórczych

	konkursach, wykonywanie prac projektowych, pomocy naukowych, plakatów)	gramatyczne, ortograficzne, poetyckie, recytatorskie) oceniane są z zastosowaniem wagi 5. Uczniowie wykazujący uzdolnienia mogą brać udział w dodatkowych zajęciach wykraczających ponad treści programowe. Ocena semestralna uwzględnia dodatkowy wkład pracy dziecka.
	Progi procentowe przy ocenianiu prac pisemnych	<p>Progi procentowe przy ocenianiu prac pisemnych.</p> <p>100% - 90% plus zadanie dodatkowe – stopień celujący</p> <p>100% - 90% - stopień bardzo dobry</p> <p>89% - 70% - stopień dobry</p> <p>69% - 50% - stopień dostateczny</p> <p>49% - 30% - stopień dopuszczający</p> <p>29% - 0% - stopień niedostateczny</p>
4	Zasady oceniania (w tym max ilość ocen uzyskanych przez ucznia w ciągu jednej lekcji)	Bieżące ocenianie prowadzone jest systematycznie, oceny są uzasadniane, nauczyciel daje uczniowi wskazówki, w jaki sposób może poprawić swoje osiągnięcia edukacyjne. Nauczyciel stosuje zróżnicowaną ocenę: za odpowiedzi ustne, krótsze i dłuższe prace pisemne, zadania domowe, dodatkowo wykonane zadania itp. Maksymalnie na jednostce lekcyjnej uczeń może otrzymać 4 oceny.
5	Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana końcoworocznej oceny z przedmiotu	<p>Indywidualny, systematyczny wkład pracy ucznia w osiągniętych postępach w nauce, udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu wojewódzkim.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za przewidywaną ocenę przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z terminem ustalonym w Statucie Szkoły. 2. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen częściowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa. 3. Uczeń nie może ubiegać się o ocenę celującą, ponieważ jej uzyskanie regulują oddzielne przepisy Statutu Szkoły. 4. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana: <ol style="list-style-type: none"> 1) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby), 2) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach, 3) przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych, 4) uzyskanie z wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy ocen niedostatecznych,

		<p>5) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym – konsultacji indywidualnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Uczeń lub rodzice i opiekunowie ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do wychowawcy klasy w ciągu 7 dni od ostatecznego terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych. 6. W przypadku spełnienia przez ucznia kryteriów, o których mowa w punkcie 4, wychowawca odnotowuje ten fakt na podaniu ucznia i przekazuje je nauczycielowi przedmiotu. 7. W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 4. prośba ucznia zostaje odrzucona, a wychowawca lub nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia. 8. Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 7 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego, obejmującego tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań. 9. Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy klasy. 10. Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą. 11. Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.
6	Zasady poprawiania ocen	<p>Uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy niesatysfakcjonującej go oceny ze sprawdzianu. Ocena z poprawy wpisana zostaje obok oceny poprzedniej. Jeżeli ocena jest niższa od poprzedniej to wpisana zostaje za zgodą ucznia. Uczeń, który opuścił pracę klasową lub otrzymał z niej ocenę niedostateczną ma obowiązek w ciągu dwóch tygodni napisać pracę klasową, poprawić ocenę. W uzasadnionych przypadkach uczeń może poprawić inne oceny. Termin i czas wyznacza nauczyciel tak, aby nie zakłócać procesu nauczania pozostałych uczniów.</p>

7	Nieprzygotowanie do lekcji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie w liczbie określonej w przedmiotowym systemie oceniania, lecz nie częściej niż dwa razy w semestrze. 2. Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Za dłuższą nieobecność przyjmuje się nieobecność trwającą przynajmniej 10 dni roboczych. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.. 3. Nie ocenia się negatywnie ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej (wypadek, śmierć bliskiej osoby i inne przyczyny niezależne od woli ucznia) w ciągu tygodnia od zdarzenia. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.
8	Zasady oceniania uczniów posiadających opinię lub orzeczenie poradni pedagogiczno- psychologicznej	W przypadku ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
9	Sposoby wspierania uczniów wykazujących problemy w opanowaniu materiału nauczania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciel dostosowuje tempo, formy i metody pracy do możliwości percepcyjnych, intelektualnych i fizycznych ucznia. 2. Nauczyciel umożliwia uczniowi z niepełnosprawnością korzystanie ze specjalistycznego wyposażenia i niezbędnych środków dydaktycznych. 3. Nauczyciel różnicuje stopień trudności i form prac domowych.
10	Zasady udostępniania do wglądu prac kontrolnych	Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów). Na prośbę rodzica lub ucznia sprawdzone prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia uostępniane są zainteresowanym na terenie szkoły. Nauczyciel ustalający ocenę uzasadnia ją.

Nauczyciele języka polskiego: mgr Urszula Raszewska, mgr Anna Jankowska, mgr Agnieszka Rosochacka-Wójtowicz

Załącznik nr 1.

Cele szczegółowe i treści kształcenia:

Treści nauczania/ Realizacja podstawy programowej	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Pojęcia i terminy
I Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji				
I.1 Czytanie i słuchanie				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Sprawność czytania tekstów I.1.1)	– czyta płynnie i w dobrym tempie; – czyta uważnie i ze zrozumieniem	– czyta teksty trudniejsze i dłuższe	– czyta różnorodne teksty, m.in. literackie i popularnonaukowe oraz współczesne i dawne	• tekst
Określanie tematu i głównej myśli tekstu I.1.2)	– określa temat i główną myśl tekstu	– określa temat i główną myśl tekstów wymagających odczytania na poziomie metaforycznym	– określa temat i główną myśl tekstów wymagających odczytania na poziomie symbolicznym	• temat utworu • główna myśl utworu
Identyfikowanie nadawcy i odbiorcy wypowiedzi I.1.3)	– identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; – dostrzega różnicę między autorem a narratorem; – identyfikuje podmiot liryczny; – wchodzi w rolę aktywnego czytelnika i słuchacza	– identyfikuje narratora pierwszoosobowego i trzecioosobowego; – analizuje różnice między narratorem pierwszoosobowym i trzecioosobowym; – odczytuje intencje nadawcy wypowiedzi	– analizuje wiedzę narratora o świecie przedstawionym; – analizuje rolę kompetencji czytelnika w odczytaniu dzieła	• autor • narrator • podmiot liryczny • czytelnik • słuchacz
Identyfikowanie wypowiedzi jako tekstów o różnych funkcjach I.1.4)	– identyfikuje tekst informacyjny i literacki	– wskazuje różnice między tekstem informacyjnym i literackim; – rozpoznaje elementy oceniające w wypowiedzi	– identyfikuje tekst reklamowy; – wskazuje różnice między tekstem informacyjnym, literackim i reklamowym; – odróżnia informacje o faktach od opinii	• tekst informacyjny • tekst literacki • tekst reklamowy
Rozpoznawanie	– rozpoznaje formy gatunkowe	– rozpoznaje formy gatunkowe	– rozpoznaje formy gatunkowe	• formy

form gatunkowych wypowiedzi I.1.5)	(zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis, list, SMS, rozmowa telefoniczna, pozdrowienia)	(zawiadomienie, gratulacje, instrukcję, sprawozdanie);	(reklamę, recenzję, streszczenie);	gatunkowe wypowiedzi
Odróżnianie informacji w tekście I.1.6)	– wskazuje w tekście najważniejsze informacje; – wskazuje w tekście informacje drugorzędne	– porównuje informacje ważne i informacje drugorzędne	– selekcionuje informacje; – hierarchizuje informacje	• informacja
Wyszukiwanie informacji w tekście I.1.7)	– wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost; – cytuje informacje z tekstu	– wyszukuje w tekście informacje wyrażone pośrednio (ukryte); – odwołuje się do różnych informacji z tekstu w celu uzasadnienia swojego zdania	– porównuje informacje uzyskane z różnych źródeł	• cytat
Rozumienie znaczeń wyrazów I.1.8)	– rozumie dosłowne znaczenia wyrazów; – rozumie nieskomplikowane znaczenia przenośne wyrazów	– rozumie znaczenia przenośne wyrazów z wybranych kręgów tematycznych	– rozumie symboliczne znaczenia wyrazów z wybranych kręgów tematycznych	• znaczenie wyrazu
Wnioskowanie z tekstu I.1.9)	– wyodrębnia przesłanki w tekście	– wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście	– dostrzega próby manipulacji; – rozpoznaje prawdę lub fałsz w tekście	• wniosek • przesłanka
Dostrzeganie relacji między częściami składowymi wypowiedzi I.1.10)	– wyodrębnia tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie wypowiedzi oraz akapity	– wyjaśnia funkcje części składowych wypowiedzi	– wymienia elementy kompozycyjne typowe dla różnych wypowiedzi	• tytuł • wstęp • rozwinięcie • zakończenie • akapit
I.2 Samokształcenie i docieranie do informacji				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Korzystanie z encyklopedii i słowników I.2)	– gromadzi informacje z różnych źródeł; – analizuje układ i budowę haseł w encyklopedii i słowniku; – korzysta z katalogu bibliotecznego; – korzysta z informacji zawartych w encyklopedii;	– wnioskuje na podstawie zgromadzonych informacji; – korzysta z informacji zawartych w encyklopedii tematycznej; – korzysta z informacji zawartych w przewodniku; – korzysta z informacji zawartych w słowniku języka polskiego;	– argumentuje na podstawie zgromadzonych informacji; – korzysta z informacji zawartych w leksykonie; – korzysta z informacji zawartych w słowniku poprawnej polszczyzny; – korzysta z informacji zawartych	• katalog • źródła encyklopedyczne • słownik ortograficzny • słownik wyrazów bliskoznacznych

	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym; – korzysta z informacji zawartych w słowniku wyrazów bliskoznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta z informacji zawartych w słowniku wyrazów obcych 	w słowniku frazeologicznym	<ul style="list-style-type: none"> • słownik języka polskiego • słownik wyrazów obcych • słownik poprawnej polszczyzny • słownik frazeologiczny
Korzystanie ze środków masowego przekazu i technologii informacyjnych I.2	<ul style="list-style-type: none"> – selekcjonuje informacje zawarte w programie telewizyjnym; – korzysta z informacji prasowych (m.in. ogłoszenia); – korzysta z informacji umieszczonych na wybranych stronach internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta z informacji zawartych w czasopiśmie dziecięcych i młodzieżowych; – korzysta z informacji zawartych w encyklopediach internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słowników elektronicznych; – korzysta z elektronicznych programów edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • słownik elektroniczny • program edukacyjny • internet
I.3 Świadomość językowa				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Podstawowe funkcje składniowe wyrazów I.3.1)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje orzeczenie w zdaniu; – wyjaśnia funkcję orzeczenia w wypowiedzeniu; – rozpoznaje podmiot w zdaniu; – wyjaśnia funkcję podmiotu w wypowiedzeniu; – wyodrębnia związek główny w zdaniu; – oddziela grupę podmiotu od grupy orzeczenia; – wyodrębnia związki poboczne w wypowiedzeniu; – ustala zależności form orzeczenia od podmiotu; – rozróżnia wyrazy określone i wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przydawkę w wypowiedzeniu pojedynczym; – wyjaśnia funkcję przydawki; – rozpoznaje dopełnienie w wypowiedzeniu pojedynczym; – wyjaśnia funkcję dopełnienia; – rozpoznaje okolicznik (czasu, miejsca, sposobu) w wypowiedzeniu pojedynczym; – wyjaśnia funkcję okolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje różne sposoby informowania o czynności, stanie, procesie; – odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego; – rozpoznaje różne sposoby informowania o wykonawcy czynności; – odróżnia podmiot logiczny od gramatycznego; – wyjaśnia funkcję podmiotu domyślnego; – rozpoznaje okolicznik (celu, przyczyny) w wypowiedzeniu pojedynczym 	<ul style="list-style-type: none"> • orzeczenie (czasownikowe, imienne) • podmiot (gramatyczny, logiczny, domyślny) • przydawkę • dopełnienie • okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, celu, przyczyny) • związek główny • związki poboczne

<p>Rodzaje wypowiedzeń I.3.2)</p>	<p>– wymienia charakterystyczne cechy wypowiedzenia; – rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte; – wyjaśnia funkcje zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych; – odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego; – odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika; – wyodrębnia równoważnik zdania; – wyjaśnia funkcje wypowiedzeń bez czasownika; – wyjaśnia dostosowanie różnych rodzajów wypowiedzeń do sytuacji komunikacyjnych</p>	<p>– wyodrębnia w tekście zdanie złożone współrzędnie; – wyjaśnia funkcje zdań złożonych współrzędnie; – odróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie; – przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego rozwiniętego; – rozpoznaje wypowiedzenia charakterystyczne dla wybranych form wypowiedzi</p>	<p>– wyodrębnia w tekście zdanie złożone podrzędnie; – wyjaśnia funkcje zdań złożonych podrzędnie; – odróżnia zdanie złożone podrzędnie od zdania złożonego współrzędnie; – odróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie; – analizuje związek między budową wypowiedzeń a stylem tekstu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdanie pojedyncze (rozwinięte i nierozwinięte) • zdanie złożone współrzędnie • zdanie złożone podrzędnie • wypowiedzenie bez czasownika • równoważnik zdania
<p>Podstawowe części mowy I.3.3)</p>	<p>– rozpoznaje w tekście rzeczowniki; – wymienia rzeczowniki nazywające różne kategorie; – odróżnia rzeczowniki własne i pospolite; – rozpoznaje w tekście czasowniki; – odróżnia czasowniki nazywające czynności i stany; – odróżnia formę osobową i nieosobową czasownika; – rozpoznaje w tekście przymiotniki; – rozpoznaje w tekście przysłówki</p>	<p>– rozpoznaje w tekście liczebniki; – odróżnia liczebniki główne, porządkowe, zbiorowe i ułamkowe; – rozpoznaje w tekście przyimki; – wyodrębnia w tekście wyrażenia przyimkowe; – rozpoznaje w tekście spójniki; – wyodrębnia w tekście spójniki współrzędności</p>	<p>– rozpoznaje w tekście zaimki – odróżnia przyimki proste od złożonych; – wyodrębnia w tekście spójniki podrzędności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rzeczownik • czasownik • przymiotnik • przysłówki • liczebnik • przyimek • spójnik • zaimek
<p>Odmiana części mowy I.3.4)</p>	<p>– rozpoznaje w tekście formy liczb oraz rodzajów gramatycznych rzeczownika i określa ich funkcje w wypowiedzi; – rozpoznaje w tekście formy liczb,</p>	<p>– rozpoznaje w tekście formy przypadków rzeczownika i określa ich funkcje w wypowiedzi; – wyróżnia temat i końcówkę rzeczownika;</p>	<p>– rozpoznaje w tekście formy liczb, rodzajów gramatycznych, przypadków różnych zaimków i określa ich funkcję w wypowiedzi; – rozpoznaje stopień natężenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba • rodzaj • osoba • czas • przypadek

	osób, czasów, rodzajów gramatycznych czasownika i określa ich funkcje w wypowiedzi; – rozpoznaje w tekście formy liczb oraz rodzajów gramatycznych przymiotnika i określa ich funkcje w wypowiedzi	– wskazuje oboczności w tematach rzeczownika; – rozpoznaje w tekście formy stron oraz aspektów czasownika i określa ich funkcję w wypowiedzi; – rozpoznaje w tekście formy przypadków przymiotnika i określa ich funkcję w wypowiedzi; – wyodrębnia związek przymiotnika z rzeczownikiem; – wyodrębnia związek czasownika z przysłówkiem	cechy przymiotników; – rozpoznaje stopień natężenia cechy przysłówków	<ul style="list-style-type: none"> • strona • aspekt • stopień • temat • końcówka • oboczności • stopniowani
Niewerbalne środki komunikowania się I.3.5)	– rozpoznaje znaczenie gestu, wyrazu twarzy, mimiki i postawy w procesie komunikowania się; – rozpoznaje elementy ekspresji w komunikacji niewerbalnej; – odczytuje proste znaki i piktogramy	– wyjaśnia znaczenie niewerbalnych środków porozumiewania się w różnych sytuacjach komunikacyjnych; – odczytuje różnorodne znaki i piktogramy; – wyjaśnia funkcję znaków w komunikacji internetowej	– analizuje wpływ niewerbalnych środków porozumiewania się na proces komunikacji; – porównuje werbalny i pozawerbalny sposób komunikowania się;	<ul style="list-style-type: none"> • mimika • gesty • postawa • piktogramy • ekspresja
II Analiza i interpretacja tekstów kultury				
II.1 Wstępne rozpoznanie tekstów kultury				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Reakcje czytelnicze II. 1.1)	– nazywa swoje reakcje czytelnicze; – opisuje wrażenia, emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury; – określa nastrój tekstów kultury	– nazywa precyzyjnie emocje towarzyszące odbiorowi tekstu kultury; – wskazuje elementy dzieła budujące nastrój	– stosuje bogate słownictwo do opisu reakcji czytelniczych, między innymi używa porównań i związków frazeologicznych; – analizuje środki językowe wpływające na nastrój tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • emocje • nastrój
Konfrontowanie sytuacji bohaterów z własnym doświadczeniem II.1.2)	– określa sytuację bohatera literackiego i filmowego; – porównuje sytuację bohatera literackiego i filmowego z własnymi doświadczeniami	– ocenia sytuację bohatera literackiego na podstawie własnych doświadczeń	– analizuje wpływ własnego doświadczenia na stosunek do bohatera literackiego	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja bohatera

Wyrażanie własnego stosunku do postaci literackiej II.1.3)	– wypowiada się na temat bohatera literackiego lub filmowego; – wskazuje cechy pozytywne i negatywne bohatera; – prezentuje własne zdanie na temat bohatera	– przedstawia opinię o bohaterze; – uzasadnia własne zdanie; – używa bogatego słownictwa wyrażającego stosunek do bohatera	– uczestniczy w dyskusji na temat bohatera; – polemizuje z sądami innych; – używa różnych środków językowych wyrażających stosunek do postaci literackiej	<ul style="list-style-type: none"> bohater literacki opinia ocena
II.2 Analiza tekstów kultury				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Swoistość artystyczna dzieła II.2.1)	– odróżnia dzieło literackie od innych tekstów kultury; – odróżnia poezję od prozy; – odróżnia film od innych tekstów kultury	– odróżnia widowisko teatralne od innych tekstów kultury; – odróżnia dzieło plastyczne od innych tekstów kultury	– identyfikuje różne teksty kultury; – porównuje sposób realizacji podobnego motywu w tekście literackim i dziele plastycznym; – analizuje wpływ środków artystycznych na sposób odbioru różnych tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> dzieło literackie poezja proza film widowisko teatralne dzieło plastyczne środki artystyczne tekst kultury
Fikcja artystyczna a rzeczywistość II.2.2)	– odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości; – odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości	– porównuje świat fikcji artystycznej ze światem rzeczywistym; – odróżnia znaczenia dosłowne dzieła artystycznego od znaczeń przenośnych	– wskazuje znaki literackości tekstów; – analizuje językowy charakter świata fikcji literackiej	<ul style="list-style-type: none"> fikcja literacka rzeczywistość
Realizm a fantastyka w tekstach kultury II.2.3)	– wskazuje prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego; – wskazuje nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego; – analizuje funkcję fantastyki w baśniach	– wymienia cechy charakterystyczne utworów realistycznych; – porównuje obrazowanie fantastyczne i realistyczne; – analizuje funkcję fantastyki w mitach – analizuje funkcję elementów	– wskazuje cechy charakterystyczne literatury fantasy; – wyodrębnia specyficzne motywy literatury fantastyczno – naukowej; – rozróżnia gatunki fantastyki	<ul style="list-style-type: none"> elementy realistyczne elementy fantastyczne fantasy fantastyka naukowa

		fantastycznych i realistycznych w legendach; – analizuje funkcję elementów fantastycznych w różnych tekstach literackich		
Srodki artystyczne w tekstach literackich II.2.4)	– rozpoznaje w tekście literackim porównanie i objaśnia jego funkcję; – rozpoznaje w tekście literackim epitet i objaśnia jego funkcję; – rozpoznaje w tekście literackim przenośnię; – odróżnia uosobienie i ożywienie;	– objaśnia funkcję przenośni w tekście literackim; – rozpoznaje w tekście literackim wyraz dźwiękonaśladowczy; – objaśnia funkcję dźwiękonaśladowstwa w utworach literackich	– rozpoznaje w tekście literackim proste symbole i objaśnia ich funkcję; – rozpoznaje w tekście literackim alegorię; – analizuje wpływ alegorii na znaczenie bajek	<ul style="list-style-type: none"> • porównanie • epitet • przenośnia • uosobienie • ożywienie • wyraz dźwiękonaśladowczy • symbol • alegoria
Kompozycja wiersza II.2.5)	– rozpoznaje wers; – wskazuje zwrotkę w wierszu; – wskazuje rymy w wierszu; – odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów; – odróżnia wiersz ciągły od stroficznego; – wskazuje refren w wierszu	– rozróżnia rodzaje rymów; – rozpoznaje rytm wiersza; – analizuje wpływ elementów kompozycyjnych na rytmiczność wiersza	– analizuje wpływ kompozycji na warstwę znaczeniową utworu	<ul style="list-style-type: none"> • wers • zwrotka • rymy • wiersz rymowy • wiersz bez rymów • wiersz ciągły • wiersz stroficzny • rytm
Elementy widowiska teatralnego II.2.6)	– posługuje się terminami: <i>scena, aktor, plakat teatralny, charakteryzator, kostium, rekwizyt, pantomima</i> w odniesieniu do widowiska teatralnego	– wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (tekst, gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty); – posługuje się terminami: <i>dialog, monolog, utwór dramatyczny, scenariusz</i> w odniesieniu do widowiska teatralnego; – wymienia znaki teatru; – planuje wykorzystanie różnych	– posługuje się terminami: <i>tekst główny, tekst poboczny, akt, scena</i> w odniesieniu do widowiska teatralnego; – określa funkcje różnych elementów widowiska teatralnego; – wyjaśnia specyfikę teatru ulicznego; – opisuje teatralny <i>savoir-vivre</i>	<ul style="list-style-type: none"> • scena • aktor • charakteryzacja • kostium • rekwizyt • dekoracja • pantomima • dialog • monolog • teatr lalkowy

		elementów inscenizacji; – rozpoznaje cechy charakterystyczne teatru lalkowego		<ul style="list-style-type: none"> • teatr uliczny
Elementy dzieła filmowego i telewizyjnego II.2.7)	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia elementy dzieła filmowego (reżyseria, ujęcia, plany filmowe, aktorzy, gra aktorska); – posługuje się słownictwem związanym ze sztuką filmową; – wyjaśnia pojęcie adaptacji filmowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia charakterystyczne elementy scenariusza filmowego; – wskazuje różnice między scenariuszem i scenopisem 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje adaptację filmową z dziełem literackim; – wyjaśnia specyfikę serialu telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • film • reżyseria • gra aktorska • plan filmowy • adaptacja • scenariusz • serial • telewizyjny
Charakterystyka przekazów audiowizualnych II.2.8)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – filmu; – rozpoznaje różne gatunki filmowe; – nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa) 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu rozrywkowego 	<ul style="list-style-type: none"> • ruchome obrazy • warstwa dźwiękowa • program informacyjny • program rozrywkowy
Konstrukcja dzieła literackiego II.2.9)	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia wydarzenia w dziele literackim; – analizuje przebieg zdarzeń; – stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia wątki w dziele literackim; – wskazuje wątek główny w utworach wielowątkowych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia akcję utworu literackiego; – porównuje akcję i fabułę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wydarzenie • wątek • akcja • fabuła
Charakterystyka bohatera II.2.10)	<ul style="list-style-type: none"> – wyszukuje w tekście najistotniejsze informacje o bohaterze; – prezentuje informacje o bohaterze w różnych formach notatek; – określa motywy działania bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wygląd i zachowanie bohatera; – wskazuje różne źródła informacji o bohaterze (narrator, inne postacie, sam bohater); – zestawia i porównuje informacje; – wnioskuje o cechach bohatera na podstawie jego działań i postaw; – używa różnorodnych epitetów i porównań do charakterystyki bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje usposobienie, cechy charakteru, uzdolnienia bohatera; – używa bogatego słownictwa do charakterystyki bohatera; – porównuje zmiany zachodzące w postępowaniu bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • charakterystyka
Gatunki literackie II.2.11)	<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia wiersz od innych tekstów kultury; 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje powieść i wymienia jej cechy 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje utwór dramatyczny; – identyfikuje bajkę i wymienia jej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiadanie • powieść

	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje opowiadanie i wymienia jego cechy; – identyfikuje baśń i wymienia jej cechy; – odróżnia baśń tradycyjną i współczesną; – rozpoznaje przysłowie i wyjaśnia jego funkcję; – identyfikuje komiks i wymienia jego charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia powieść sensacyjną, obyczajową, historyczną, fantastyczną; – identyfikuje legendę i wymienia jej cechy; – identyfikuje mit i wymienia jego cechy; – analizuje różnice między baśnią i legendą; – identyfikuje balladę 	<ul style="list-style-type: none"> cechy; – odróżnia fraszkę od innych tekstów lirycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • utwór dramatyczny • baśń • legenda • mit • bajka • fraszka • wiersz • przysłowie • komiks
II.3 Interpretacja tekstów kultury				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Poziomy odbioru tekstów kultury II.3.1)	<ul style="list-style-type: none"> – odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym; – odczytuje przenośne sensy utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych, np. uosobieniach i ożywieniach 	<ul style="list-style-type: none"> – odbiera teksty kultury na poziomie przenośnym 	<ul style="list-style-type: none"> – odbiera teksty kultury na poziomie symbolicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • dosłowny poziom odbioru • przenośny poziom odbioru • symboliczny poziom odbioru
Morał i przesłanie w tekstach literackich II.3.2)	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje samodzielnie przesłanie baśni 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje przesłanie baśni i legendy 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia morał bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • przesłanie • morał
II.4 Wartości i wartościowanie				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Wartości i antywartości w tekstach kultury II.4	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury, np. dobro – zło, pracowitość – lenistwo 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury, np. bohaterstwo – tchórzostwo, tolerancja – nietolerancja, miłość – nienawiść, 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury, np. mądrość – głupota, prawda – kłamstwo, wolność – niewola, przyjaźń – wrogość, wierność – zdrada 	<ul style="list-style-type: none"> • wartości • antywartości
III Tworzenie wypowiedzi				

III.1 Mówienie i pisanie

	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	
Tworzenie spójnych tekstów III.1.1)	<ul style="list-style-type: none"> – udziela poprawnych odpowiedzi na pytania; – tworzy spójne, logicznie uporządkowane wypowiedzi na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; – używa wyrazów i wyrażeń określających stosunki czasowe; – używa wyrazów i wyrażeń określających stosunki przestrzenne; – buduje wypowiedzenia w oparciu o związki przyczynowo – skutkowe; – stosuje synonimy 	<ul style="list-style-type: none"> – udziela precyzyjnych odpowiedzi na pytania – tworzy różnorodne stylistycznie i poprawne kompozycyjnie wypowiedzi na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; – stosuje różne sposoby eliminowania powtórzeń w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – udziela wyczerpujących odpowiedzi na pytania; – tworzy bogate w różnorodne środki językowe wypowiedzi na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; 	<ul style="list-style-type: none"> • spójność tekstu
Dostosowanie sposobu wyrażania do sytuacji komunikacyjnej i celu III.1.2)	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej; – dobiera różne środki językowe adekwatnie do sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikowania się; – stosuje formy grzecznościowe w liście prywatnym, pozdrowieniach i życzeniach, wiadomościach SMS; – stosuje w rozmowie telefonicznej wyrazy i wyrażenia podtrzymujące kontakt z rozmówcą; – dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się językiem nacechowanym emocjonalnie dostosowanym do sytuacji; – posługuje się różnymi typami wypowiedzeń w celu ożywienia narracji; – stosuje zasady etykiety w komunikacji internetowej; – formułuje argumenty w celu uzasadnienia własnego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje formy grzecznościowe w liście oficjalnym; – określa w jednoznaczny i kulturalny sposób swoje stanowisko w dyskusji; – dobiera odpowiednie środki językowe w dyskusji w celu skupienia uwagi słuchaczy; – przeciwstawia się próbom manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja oficjalna • sytuacja nieoficjalna

Formułowanie pytań do tekstu III.1.3)	– formułuje logiczne pytania do tekstu	– formułuje precyzyjne pytania do tekstu	– formułuje różnorodnie zbudowane pytania do tekstu	• pytania
Świadoma komunikacja werbalna i niewerbalna III.1.4)	– stosuje różne typy wypowiedzeń odpowiednio do celu wypowiedzi; – stosuje wypowiedzenia wykrzyknikowe w celu podkreślenia emocji w wypowiedzi; – buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone wyrażające różne intencje (np. pytanie, odpowiedź, prośba, polecenie, podziękowanie, przeproszenie); – posługuje się mimiką, gestem i postawą ciała stosownie do okoliczności; – podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	– stosuje wyrażenia i zwroty ujawniające stosunek do wypowiedzanych treści; – buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone wyrażające różne intencje (np. potwierdzenie, zaprzeczenie, przyrzekanie, obiecywanie, współczucie, powątpiewanie); – dostosowuje ekspresję pozasłowną do okoliczności wypowiedzi	– unika agresji słownej, wulgaryzmów i manipulacji językowej; – buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone wyrażające różne intencje (np. radzenie, namawianie, odmawianie, zachęcanie, zniechęcanie, żartowanie); – analizuje rolę pozawerbalnych środków porozumiewania się w wystąpieniach publicznych	• komunikacja werbalna i pozawerbalna • intencje wypowiedzi
Tworzenie wypowiedzi pisemnych w różnych formach gatunkowych III.1.5)	– redaguje opowiadanie odtwórcze; – redaguje opowiadanie twórcze; – redaguje list prywatny (tradycyjny i e-mail) – redaguje kartkę z pozdrowieniami; – redaguje opis przedmiotu; – redaguje opis miejsca; – redaguje ogłoszenie; – redaguje zaproszenie; – redaguje życzenia; – redaguje przepis kulinarny; – redaguje proste notatki w różnych formach	– redaguje opowiadanie z elementami opisu; – redaguje pamiętnik; – redaguje kartkę z dziennika; – redaguje sprawozdanie z wydarzenia sportowego; – redaguje sprawozdanie z wycieczki; – redaguje opis postaci literackiej; – redaguje opis postaci rzeczywistej; – redaguje opis krajobrazu; – redaguje zawiadomienie; – redaguje instrukcję; – redaguje bardziej złożone notatki w różnych formach	– redaguje dialog – redaguje opowiadanie z dialogiem; – redaguje list oficjalny; – redaguje opis obrazu; – redaguje streszczenie; – redaguje rozbudowane notatki w różnych formach; – redaguje tekst reklamowy; – opisuje wrażenia na temat filmu; – opisuje wrażenia ze spektaklu teatralnego	• opowiadanie • opis • list • kartka z pozdrowieniami • ogłoszenie • zaproszenie • przepis • notatka • pamiętnik • dziennik • sprawozdanie • zawiadomienie • instrukcja • streszczenie
Kompozycja i układ	– pisze na temat, stosując	– wyróżnia akapitami wstęp,	– wydziela akapitami kolejne	• margines

graficzny wypowiedzi III.1.6)	odpowiednie zasady kompozycyjne; – wyróżnia w rozmaity sposób istotne treści w tekstach użytkowych; – planuje kompozycję treści w różnych formach notatek; – dba o estetykę zapisu; – wydziela margines w zapisie tekstu	rozwińcie i zakończenie tekstu; – dba o staranność redakcyjną tekstu	ustępy tekstu; – tworzy teksty spójne pod względem logicznym, składniowym i kompozycyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • akapit • wstęp • rozwińcie • zakończenie
Plan wypowiedzi III.1.7)	– sporządza twórczy i odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	– sporządza twórczy i odtwórczy plan szczegółowy wypowiedzi	– sporządza plan wypowiedzi w różnych formach graficznych	<ul style="list-style-type: none"> • plan ramowy • plan szczegółowy
Uczestnictwo w rozmowie III.1.8)	– słucha z uwagą innych uczestników rozmowy; – włącza się do rozmowy w kulturalny sposób; – mówi na temat; – reaguje na wypowiedzi innych uczestników rozmowy; – zadaje pytania uczestnikom rozmowy	– prezentuje własne zdanie; – uzasadnia własne zdanie; – ustosunkowuje się do wypowiedzi innych osób; – podkreśla środkami językowymi i pozajęzykowymi zainteresowanie rozmową	– analizuje wypowiedzi innych, zadając pytania i formułując komentarze; – polemizuje z sądami innych uczestników rozmowy	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa
Czytanie głośne tekstów III.1.9)	– uwzględnia znaki przestankowe; – odróżnia tekst narracji od dialogu; – przekazuje intencję tekstu	– prawidłowo akcentuje wyrazy; – różnicuje ton głosu i tempo czytania w zależności od przekazywanych treści; – stosuje akcent logiczny; – stosuje odpowiednią intonację	– wprowadza świadomie pauzę jako środek ekspresji; – interpretuje głosowo czytane teksty	<ul style="list-style-type: none"> • pauza • akcent • intonacja • interpretacja
Recytacja tekstów III.1.10)	– recytuje teksty poetyckie; – artykułuje prawidłowo głoski; – podejmuje próbę głosowej interpretacji tekstów	– recytuje fragmenty prozy; – wygłasza teksty z odpowiednią intonacją	– recytuje teksty trudniejsze; – interpretuje głosowo recytowane teksty	<ul style="list-style-type: none"> • recytacja
III.2 Świadomość językowa				
	Uczeń:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy czwartej, a ponadto:	Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:	

<p>Typy zdań ze względu na cel wypowiedzi III.2.1)</p>	<p>– używa wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących w zależności od intencji wypowiedzi; – używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji; – stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne (kropkę, znak zapytania, wykrzyknik) w zakończeniach wypowiedzeń różnych typów</p>	<p>– stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące w funkcji impresywnej</p>	<p>– stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące w funkcji perswazyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzenie oznajmujące • wypowiedzenie pytające • wypowiedzenie rozkazujące • wypowiedzenie wykrzyknikowe
<p>Przekształcanie zdań i równoważników zdań III.2.2)</p>	<p>– buduje wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte; – buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone; – przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie, odpowiednio do przyjętego celu</p>	<p>– buduje różne wypowiedzenia złożone; – buduje różne typy wypowiedzeń współrzędnie złożonych ze świadomością ich funkcji; – przekształca wypowiedzenia pojedyncze w wypowiedzenia złożone współrzędnie i odwrotnie, odpowiednio do przyjętego celu</p>	<p>– buduje różne typy wypowiedzeń podrzędnie złożonych ze świadomością ich funkcji; – przekształca wypowiedzenia pojedyncze w wypowiedzenia złożone podrzędnie i odwrotnie, w zależności od przyjętego celu; – przekształca wypowiedzenia złożone współrzędnie w wypowiedzenia złożone podrzędnie i odwrotnie, odpowiednio do przyjętego celu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcanie wypowiedzeń
<p>Stosowanie poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych III.2.3)</p>	<p>– stosuje poprawne formy liczb i rodzajów gramatycznych rzeczownika; – stosuje poprawne formy liczb, osób, czasów, rodzajów gramatycznych czasownika; – używa poprawnie bezokolicznika; – stosuje poprawne formy liczb i rodzajów gramatycznych przymiotnika; – dostosowuje formę orzeczenia do formy podmiotu</p>	<p>– stosuje poprawne formy przypadków rzeczownika; – stosuje poprawne formy stron oraz aspektów czasownika; – stosuje poprawnie nieosobowe formy czasownika; – stosuje poprawne formy przypadków przymiotnika; – stosuje poprawne formy gramatyczne liczebnika; – dostosowuje formy wyrazów określających do wyrazów określanych</p>	<p>– stosuje poprawne formy liczb, rodzajów gramatycznych i przypadków różnych zaimków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formy gramatyczne wyrazów odmiennych

<p>Stopniowanie i użycie we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków III.2.4)</p>	<p>– używa we właściwych kontekstach przymiotników o różnym natężeniu cechy; – używa we właściwych kontekstach przysłówków o różnym natężeniu cechy</p>	<p>– porównuje natężenie cechy przymiotników; – porównuje natężenie cechy przysłówków</p>	<p>– poprawnie stopniuje przymiotniki w sposób prosty, opisowy i nieregularny; – poprawnie stopniuje przysłówki w sposób prosty, opisowy i nieregularny; – poprawnie używa przymiotników i przysłówków charakteryzujących się niezmiennością natężenia cechy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stopniowanie przymiotnika • stopniowanie przysłówka
<p>Pisanie poprawne pod względem ortograficznym III.2.5)</p>	<p>– pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym partykułę <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy wielką i małą literą; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i>; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym zakończenia bezokolicznika; – wykorzystuje wiedzę o sylabie do właściwego dzielenia wyrazów przy ich przenoszeniu</p>	<p>– pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w poszerzonym zestawie ortogramów; – pisze poprawnie partykułę <i>nie</i> z liczebnikami; – pisze poprawnie wielką i małą literą wyrazy w poszerzonym zestawie nazw własnych i pospolitych; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrażenia przyimkowe; – zapisuje poprawnie <i>-ę, -em, -ą, -om</i> w końcówkach fleksyjnych wyrazów; – oznacza poprawnie w wyrazach miękkość spółgłosek; – zapisuje poprawnie <i>-i, -ii, -ji</i> w końcówkach fleksyjnych wyrazów; – zapisuje poprawnie zakończenia <i>-ski, -cki, -dzki, -stwo, -ctwo, -dztwo</i></p>	<p>– pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w szerokim zestawie ortogramów; – pisze poprawnie partykułę <i>nie</i> z zaimkami; – pisze poprawnie partykułę <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym; – pisze poprawnie wyrazy wielką i małą literą w szerokim zestawie nazw własnych i pospolitych; – pisze poprawnie przyimki złożone; – pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z <i>q, ę, on, om, en, em</i>;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zasady ortografii
<p>Wykorzystanie wiedzy o wymianie głosek w poprawnym zapisie ortograficznym</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o wymianie głoskowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>rz–r,</i> • <i>ż–g, ż–dz, ż–h, ż–z, ż–ź, ż–s,</i> • <i>ó–o, ó–e, ó–a</i> 	<p>– wykorzystuje wiedzę o wymianie głoskowej w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych do poprawnego zapisu rozszerzonego zestawu ortogramów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o wymianie głoskowej w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych do poprawnego zapisu szerokiego zestawu ortogramów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana głoskowa

wyrazów III.2.5)a)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>h-g, h-ż, h-z</i> • <i>ch-sz</i> • <i>q-ę</i> <p>w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych do poprawnego zapisu ortogramów</p>			
Wykorzystanie wiedzy o różnicach w wymowie i pisowni samogłosek i spółgłosek w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)b)	<p>– wskazuje różnice między głoską i literą;</p> <p>– odróżnia samogłoski od spółgłosek;</p> <p>– wyjaśnia funkcje samogłoski <i>i</i></p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o różnicach w wymowie i pisowni spółgłosek miękkich i twardych do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów;</p> <p>– wykorzystuje wiedzę o różnicach w wymowie i pisowni spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o różnicach w wymowie i pisowni spółgłosek ustnych i nosowych do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • alfabet • głoska • litera • samogłoska • spółgłoski (twarde, miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe)
Wykorzystanie wiedzy o zasadach pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)c)	<p>– wykorzystuje wiedzę o zapisie <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o zapisie <i>nie</i> z liczebnikami do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o zapisie <i>nie</i> z zaimkami oraz przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pisownia łączna • pisownia rozdzielna
Wykorzystanie wiedzy o sposobie pisowni nazw własnych i rzeczowników pospolitych w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)d)	<p>– wykorzystuje wiedzę o sposobach pisania nazw własnych i pospolitych do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o sposobach pisania nazw własnych i pospolitych do poprawnego zapisu ortograficznego większej liczby wyrazów</p>	<p>– wykorzystuje wiedzę o sposobach pisania nazw własnych i pospolitych do poprawnego zapisu ortograficznego dużej liczby wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy własne • nazwy pospolite
Poprawne użycie znaków	<p>– stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu</p>	<p>– oddziela przecinkiem jednorodne części wypowiedzenia;</p>	<p>– stosuje poprawnie myślnik w zapisie dialogu;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kropka • znak zapytania

interpunkcyjnych III.2.6)	wypowiedzeń; – stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat	– rozdziela przecinkiem wypowiedzenia składowe w wypowiedzeniu złożonym; – stosuje dwukropek do poprzedzenia wyliczenia	– stosuje poprawnie dwukropek w zapisie dialogu; – stosuje poprawnie nawiasy do zapisu wtrąceń i uzupełnień tekstu głównego; – używa poprawnie cudzysłowu do zaznaczenia słów cytowanych	<ul style="list-style-type: none"> • wykrzyknik • przecinek • dwukropek • myślnik • nawias • cudzysłów
Operowanie słownictwem z określonych kręgów tematycznych III.2.7)	– tworzy rodziny wyrazów; – odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych; – operuje słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne	– operuje bogatszym słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów wskazanych w podstawie programowej	– operuje bogatym słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów wskazanych w podstawie programowej	<ul style="list-style-type: none"> • rodzina wyrazów • wyrazy pokrewne • wyrazy bliskoznaczne

Lektury do przeczytania w całości:

Klasa IV	Klasa V	Klasa VI
René Goscinnny, Jean Jacques Sempé <i>Mikołajek</i> Clive Staples Lewis <i>Lew, czarownica i stara szafa</i> Jan Brzechwa <i>Akademia Pana Kleksa</i> Carlo Collodi <i>Pinokio</i>	Ferenc Molnar <i>Chłopcy z Placu Broni</i> Henryk Sienkiewicz <i>W pustyni i w puszczy</i> Astrid Lindgren <i>Bracia Lwie Serce</i> Lucy Maud Montgomery <i>Ania z Zielonego Wzgórza</i>	John Ronald Reuel Tolkien <i>Hobbit czyli tam i z powrotem</i> Irena Jurgielewiczowa <i>Ten obcy</i> Kornel Makuszyński <i>Szatan z siódmej klasy</i> Frances Hodgson Burnett <i>Tajemniczy ogród</i>

